



קולקטיב מזרחי-אזרחי
تجمع مزراحي مدني
Mizrahi Civic Collective

כאן הוון
IS NOT זה مش
AN לא فصحى
ULPAN اولפן



MUTUAL RESCUE

הצלה הדדית

إنقاذ مُتَبَادِل

hatsalā hadadīt

'inqād mutabādal

הצלה עצמית שתלויה בהצלת האחר. הצלה יכולה להיות פעולה יומיומית או חד-פעמי, גדולה או קטנה אבל משמעותית. בהיותה צעד של חסד, הוצאה ממצוקה, ביטול איום קיומי, הצלה מניחה שיש תקווה ביאוש ומכאן כוחה להניע לפעולה. השאלה נותרת כיצד יוצרים את התנאים להצלה אפקטיבית?

כיוון שהצלה מניחה שונות בין המציל והניצול, ומחוץ למסגרת יחסים של היררכיה מיטיבה (כגון הורים וילדים), התנאים להצלה אפקטיבית, בוודאי של שני עמים, מחייבים לכל הפחות שוויון בין המאויס למאיים גם כשאין שוויון ברמת האיום. שוויון מעודד הודאה בגבולות הכח העצמי וריסון האיום, הוא מייצר מוטיבציה להצלה הדדית באמצעות שיתוף פעולה. בהעדר שוויון, גובר הסיכוי לשימוש לרעה בכח להצדקת ההצלה העצמית, בין אם כדי לשמר עליונות ובין אם להתנגד לנחיתות. הפעלת כח עודף אינו רק פסול מוסרית ומשפטית, באופן פרדוכסלי הוא אף מרחיק עוד יותר את התנאים להצלה אפקטיבית. חמור לא פחות, הסיסמה "כח יענה ביותר כח" משמרת, ולא מחסלת את האיום הקיומי. היא אף מייצרת איומים "פנימיים" בתוך החברה בשל קרבתם המדומיינת למאיים ומשמרת היררכיות חברתיות המתעדרות תמיכה במאבק באותו איום הקיומי. חטאה הגדול של ההצלה העצמית אם כן, הוא לא רק בשבריריות מוסריות או בכשלונה הצפוי מראש להצליח לאורך זמן, אלא בהפיכתה למיתוס מסוכן, שחותר תחת מטרת ההצלה עצמה. בהעדר תנאים של שוויון בין העמים, המשך המלחמה לא רק מתעלם מקריסת מיתוס ההצלה העצמית ב־7 לאוקטובר 2023 אלא משעתק אותו ואת מצב המלחמה לשנים קדימה. מכאן, שהדיון על נפקדותו של הדיון על "היום שאחרי" צריך לעסוק לא רק במחדל הממשלתי אלא בעיקר, באופן שבו מיתוס ההצלה העצמית הופך אותו למעשה למיותר. מנגד, אימוץ אסטרטגיית הצלתם ההדדית של החטופות.ים ותושבות.י עזה בטווח הקצר טומנת בחובה יתרון נוסף, לשבור את המיתוס, ולרוע את התנאים הנחוצים להצלחתה גם בטווח הבינוני והארוך.